

Список використаних джерел

1. Кириченко В. І., Єжова О. О., Нечерда В. Б., Вороніна Г. Л. Організаційно-педагогічні умови формування життєвої успішності учнів старших класів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. Вип. 209. С. 191-198. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-209-191-198>
2. Носко М. О., Гаркуша С. В., Цигура Г. О. Педагогічні технології: поняття, структура та зміст. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2020. Вип. 8. С. 3-11.
3. Медвідь Л. Навчальні технології як складова педагогічної майстерності у вищій школі. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 5. Том 1. С. 294-297. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-48](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-48)
4. Пшенична О. С. Цифрові та мультимедійні технології в профільній середній та фаховій передвищій освіті : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Середня освіта» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Інформатика)». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 139 с.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Переймибіда Ольга Ігорівна

директор, вчитель математики та інформатики
Зборівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1
Тернопільського району Тернопільської області
metodolga@gmail.com

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується активним упровадженням цифрових технологій в освітній процес, що зумовлює необхідність формування в учнів молодшого шкільного віку інформаційно-комунікаційної компетентності. Відповідно до положень Нової української школи [2, с. 15–17] та Державного стандарту початкової освіти [1, с. 12–15], інформатика у початкових класах набуває особливого значення як засіб розвитку критичного мислення, творчих здібностей і цифрової грамотності.

Однак постає низка проблем, пов'язаних із вибором ефективних методів, форм і засобів навчання інформатики для молодших школярів, урахуванням їхніх вікових особливостей, а також забезпеченням відповідного рівня підготовки вчителів. Потребує подальшого дослідження питання методичного забезпечення уроків інформатики, використання інтерактивних технологій, дотримання санітарно-гігієнічних вимог та безпечного освітнього середовища під час роботи з комп'ютером.

Отже, актуальність проблеми зумовлена необхідністю удосконалення змісту, форм і методів навчання інформатики у початковій школі для формування компетентної, цифрово грамотної, творчої особистості молодшого школяра.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти [1, с. 16–18], метою інформаційної освітньої галузі є формування інформаційно-комунікативної компетентності та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язування проблем з використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій і критичного мислення для розвитку, творчого самовираження та безпечної діяльності в інформаційному суспільстві.

Зміст навчання інформатики визначається Типовими освітніми програмами (О. Савченко, Р. Шиян) [5, с. 74–79], які передбачають розвиток умінь пошуку, подання, аналізу, узагальнення й систематизації даних, створення інформаційних продуктів, а також усвідомлення етичних і правових аспектів використання інформаційних технологій.

Мета методики навчання інформатики полягає у формуванні загальних і професійних компетентностей учителя, розвитку пізнавальних процесів учнів (уваги, пам'яті, мислення), а також у вихованні свідомих громадян цифрового суспільства [3, с. 42–45].

Компетентнісний підхід до навчання інформатики у початковій школі передбачає розвиток не лише інформаційно-комунікаційної, а й мовленнєвої, математичної, громадянської, екологічної та культурної компетентностей, що відповідає положенням Нова українська школа [2, с. 20–21].

Методика навчання інформатики базується на принципах доступності, науковості, наочності, систематичності, зв'язку навчання з життям і радості пізнання. Ці принципи детально розглядає О. Пометун у праці «Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання» [4, с. 25–31], де наголошується на ролі активних методів, співпраці та практичної діяльності.

Серед ефективних методів навчання виділяють словесні, наочні, практичні, проєктні та інтерактивні. Особливої уваги заслуговує використання ігрових технологій, вправ і практичних завдань, що сприяють розвитку логічного й алгоритмічного мислення [3, с. 97–100].

Важливим чинником успішного навчання є інформаційна компетентність учителя, яка включає вміння працювати з сучасними цифровими інструментами: текстовими редакторами, графічними програмами, конструктором тестів, онлайн-платформами для навчання (Google Classroom, Classtime, LearningApps, Kahoot тощо) [3, с. 145–148].

Відповідно до Типових освітніх програм [5, с. 80–84], структура уроку інформатики передбачає логічну послідовність етапів: організаційний момент, актуалізацію знань, мотивацію, пояснення нового матеріалу, практичну роботу, підбиття підсумків і рефлексію. Такий підхід забезпечує системність і динамічність навчального процесу.

Значне місце в освітньому процесі займають засоби дистанційного навчання, серед яких: Microsoft Teams, Google Classroom, Zoom, Padlet, Mindomo, що забезпечують можливість індивідуальної та групової роботи, спілкування й оцінювання навчальних досягнень.

Отже, навчання інформатики у початковій школі є важливою складовою реалізації концепції Нова українська школа [2, с. 25–27] та формування ключових компетентностей учнів. Ефективність освітнього процесу забезпечується поєднанням компетентнісного підходу, сучасних методів і форм навчання, а також високим рівнем цифрової компетентності вчителя [3, с. 200–205].

Подальших досліджень потребують питання створення авторських методик навчання інформатики для 1–4 класів, удосконалення електронних освітніх ресурсів та розроблення інтегрованих уроків, що сприятимуть розвитку критичного мислення і творчості молодших школярів.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт початкової освіти. *Офіційний вісник України*. 2018. № 87. С. 12–29.
2. Концепція «Нова українська школа». Київ: МОН України, 2016. 40 с.
3. Морзе Н. В., Барна О. В. *Методика навчання інформатики в початковій школі*. Київ: Педагогічна думка, 2021. 256 с.
4. Пометун О. І., Пироженко Л. В. *Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання*. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.
5. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти І ступеня / за ред. О. Я. Савченко, Р. Б. Шияна. Київ: МОН України, 2020. 192 с.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ЗАДАЧ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ

Попек Константин Александрович

здобувач другого рівня вищої освіти спеціальності Середня освіта (Математика)
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
kostiapopek@gmail.com

Ачкан Віталій Валентинович

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри математики та методики її навчання
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
achkan_vitaliy@tnpu.edu.ua

Реформування загальної середньої освіти в Україні, зокрема реалізація положень Концепції Нової української школи [3], спрямоване на формування особистості, здатної до безперервного навчання впродовж життя, ефективної адаптації до умов динамічного та непередбачуваного сучасного світу. Зазначені орієнтири зумовлюють необхідність переосмислення традиційних підходів до організації освітнього процесу, оновлення методів, форм і засобів навчання відповідно до актуальних суспільних запитів і викликів. Особливої актуальності ця проблема набуває в умовах функціонування системи освіти під час воєнного стану, коли освітній процес зазнає суттєвих ускладнень через обстріли, повітряні тривоги, вимушений перехід до дистанційного або змішаного формату навчання, перебої з електропостачанням та нестабільний доступ до мережі Інтернет. Такі обставини істотно впливають на рівень навчальної мотивації учнів, їхню пізнавальну активність, а також на сформованість предметних і ключових компетентностей.

У цьому контексті одним із ефективних засобів підвищення інтересу старшокласників до вивчення математики та розвитку їхніх ключових компетентностей є використання спеціально створеної системи задач.

У наукових дослідженнях значну увагу приділено використанню задачного підходу. Так, В. Ачкан та К. Власенко [1] обґрунтовують доцільність застосування задачного підходу як ефективного напрямку розвитку креативного мислення студентів у процесі вивчення елементарної математики. У їхніх працях підкреслюється, що систематичне використання спеціально дібраних математичних задач сприяє активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти,